

Yeni Zelanda'da Kim Kimi Vurdu?

Prof. Dr. Altan ÇETİN

Küreselleşen Şiddet Yahut Şiddetin Kısır Döngüsü

Yeni Zelanda olayı ile insanlığımız sarsılırken İslam ve Müslümanlar bir karikatür saldırıya daha maruz kaldılar. Küreselleşme dağınıklığı içindeki dünyamız naklen bir şiddete daha uğradı. Kendisine bigâne kalanlardan ve yenileyemeyen medeniyet intikam almaya devam ediyor. Terör, şeytanın talim ettiği bu yola minnet edenlerin milleti, milliyeti, diyaneti ve insaniyeti yok. Lakin değerleri alet etme konusunda ustalar. Simülasyonlarla büyüdükleri sürüleri bu yolla güdüyorlar.

Turnalar Turnalar Telli Turnalar Samah Dönenlerde Çarha Girenler Şahdan Bir Elma Geldi Elma Ne Güzel Elma İçi Turunç Dişi Turunç Ne Güzel Elma Eğlenin Turnalar Ben De Varayım Haber Salalım Yoldaş Olalım, derken Pir Sultan Abdal şahtan gelen o elma ile neyi kast eder? Elma ile cennetten kovulan insan kefareti elma ile mi ödeyecektir? Elma gelirken bize tohumunu da ulaştırır yani sonsuzluk döngüsünün esası. Yani vahdetin çekirdekten ağaca ağaçtan elmaya ve elmadan tohuma sembolik devri midir murad edilen? *Çocuk, elmayı görmedikçe kokmuş soğanı elinden bırakır mı hiç?*, diyen Mevlana *Göklerle yeri bir elma farz et. Tanrının kudret ağacından bitmiş!*, kelamıyla kızıl elmamıza götürür bizi. *Böyle yap da "Tanrı için sever"lerden sayıl. Çünkü Ahmet'in ağacında biten elma ondadır,* diyerek Pir Sultan'ın şahdan gelen elmasını gösterir bize. Hülasa-i kelim; soğan simülasyon, sürüklenmek ve sürüleştirmek ise elma kendi olmak, süreklilik ve mensubiyettir.

Tarihin sonu ile ilgili tezler bağlamında kendini bu sürecin mümessili sayanlar insanlığın bir maddeci mağaraya hapsedip, pozitivist mançınıklarla ruhlarımızı dövmeye devam ediyorlar. Dünyayı küreselleşme ideolojisine sokarak travmatik bir modernleşme süreci ile kendisini sürdürmek isteyen çıkar merkezi kendini dayatmanın bir başka kavramını daha üretti. Teknoloji bu ideolojinin en büyük stratejik ortağı. Sürüklenmek ve sürüleştirmek olarak gerçekleşen bu süreçte yaşanan şey tek tip bir klonun tüm akıl ve ruhları kendileştirmesidir. İstediyse özgürleşmek kılıfı altında kendin olmaktan vazgeçip onun kavramlarıyla yaşayan bir insanımsıya dönüşmektir. Bu akıl ister ki onun akli ide düşün, fikriyle anla ve ruhuyla sev. Onun medyasıyla doğrularını, onun sanat çevreleriyle güzelini, onun siyasi paradigmatlarıyla iyini

belirle. Hız ve hazla başı dönen insanımsılar müştakane koşarlar küresel ışıklara. Aydınlandık sandıkları mabetlerde mağaralara girip oynadıkları gölgelerle ödülleri alıp çıkarlar.

Bu kısır döngüden yahut bu sürükleyen ve sürüleştiren hız ve haz döngüsünden çıkış için yol nedir?

Öncelikle kavramlarımızı tarihsel ve altın çağcı zeminlerde aramamaktır. Zira zaman ve mekâna giren her aşkın kendisine yabancılaşarak insanileşir, görevini görür mana parıldar ama bir süre sonra yorulur, söner ve anlamı yitip bir kabuğa döner. İşte biz o devrin değil o devrin esas anlamların kaynağıyla irtibat yollarını düşlemeli ve düşünmeliyiz. Kendine samimi olmakla başlamaktır esas olan işe. Modern zamanların her türlü taşeronluğuna geleneğin kısırlarını paketleyip kendisini altın çağ safsatısıyla pazarlamak ise küreselci cesetlerin cüce kuklalarının işidir. Hz. Muhammed mağaradan tüm putları tevhid çekiciyle kırılmış olarak çıktı.

Altın bir çağı özlemek yahut muhayyel bir altın çağ kültü ile tarihin sonunu sağlayacak ilerlemeye girmek bizim medeniyetimize ait bir anlayış olmadığı gibi hakikate ne kadar yaklaştığı da ayrı bir meseledir.

Bu bakımdan tarihle ilişkimiz bir bulaşmamız ocağı arayışımız mesabesinde olmalıdır. İnsan olmamızın tüm sırları da ayıpları da orada saklıdır. Tarih ne döngüsel ne ilerlemeci bir mecrada cereyan etmez. Tarihin mecrası bir ben var benden içeri “o günleri insanlar arasında döndürür dururuz” esasında gerçekleşir. İlerleyende dönende bir manadır. Değişimde dönüşümde yitiğimiz olan o mayadır. Zaman üstü ve mekân dışı zannedilen ama içimizde en derunumuzda yaşayan bir sonsuzluktur o.

İnsanın kadın ve erkekten vaki yaratılışı, milletlere ayrılan gerçeği ve *tanışanız* diyerek var olan hakikati üstünlüğü bir “mana”ya bağlarken, tarih felsefemize ve insanlığımıza bu gerçeği söyler. Akl-ı selim, kalb-i selim ve zevk-i selimin manasının sergilendiği tarih için zaman zaman parlayan ve sönen bu mana var oluşu izlenmesi gereken bir asıdır. Mesela insanlığın bir bencillik yahut iftira tarihi yazılsa tarih herhalde gözümüze çok farklı görünürdü. Yahut insanlığın en insani şehirleri tarihi diye bir çalışma yapılsa farklı insani tezahürlerin bu anlam tayini ile nasıl bunu başardıklarını düşünmek tüm milletler için ilham verici olurdu. Lakin bu milliyetsizleşme ve kültürsüzleşme değildir. Milletsizleşme küreselleşmeci ideolojisinin tek-tip bir insancılıkla zihnimize kazmaya çalıştığı en büyük kazıklardan olduğu da tam bu yerde söylenmelidir. İnsanilik, hayırseverlik gibi dışı olumlu ve mefhumu itibariyle yozlaşmış bakışlarla bahsettiğimizin hiçbir alakası yoktur. Demokrasi içine saklanmış küreselci markacılar ise her şekilde girerek o

ülkenin damarlarında akmaya çalışırlar. Hülâsa insanlık tarihte altın çağ aradıkça çağları altın kılabacak gerçeğe uzak kalacaktır. Hikmet Müslümanın yitiğidir nerede bulsa alır sözüne kulak veren ilk Müslümanlar bunu Beytü'l-Hikme süreci ile bir medeniyeti gerçekleştirecek imkâna dönüştürdüler. Kültürümüzün milli çerçevesinde mensubiyet şuurumuzun mesuliyeti bizi bu medeniyetin manalarını aramaya ve hayata değer olarak kendi üslubumuzca aktararak âleme nizam ve insanlığa huzur vermeyi yüklüyor. İçimizde olan o taşrayı dışımızda aradıkça kendimize bigâne kalmaya devam edeceğiz. Bu babda tarih hem devamımız hem belamız oluyor.

Küresel sürüklenmeye ve sürüleştirmeye karşı süreklilik ve mensubiyetle mukabele etmekle içimizdeki ve tarihimizdeki kelimelerde meknuz esasını keşfetmek. Meknuz sözlükte saklı diye görülür; hâlbuki dilde kelimeleri kökleriyle düşünerek yaşatırsak bu yazıdaki kelâmın maksudu da belki aşikâr olur. Meknuz, kenz yani hazine kökünden gelir; birinde yahut birşeyde meknuz olması bir şeylerin ondaki hazineleri keşfetmeyi de ima eder, elbette şuur buna varıyorsa. Saklı ise iması meçhul bir kelime. Fatih devrinde saklı olan demekle meknuz olan dediğimizde birinci de olumsuz imalar olabileceken ikincisi medeniyet derdimize devam olarak konuşur bizimle. İşte içimizdeki sırrın keşfi, yitiğimizin yeniden bulunması içimize, tarihimize bakarken altın bir çağa değil aşkın bir zamana bakmamız gerektiğini unutmamak gereği burada ifade edilmelidir. Bu bakımdan tüm şahıslar, devirler ve süreçler bu manaya bağlı olarak anlamlı olacaktır. Mevhum bir var oluşu yüklediğimiz her gerçeklik hayal kırıklığımız olmamak için bu açığa dikkat gerekir. Merhum Nevzat Kösoğlunca dersek; *bilginin neticesi bir iman ve onun sonucundaki amel ve bunların birliği bir üslupla* bizdeki meknuz meçhulleri aşikâr etmiyorsa, yani medeniyet ve kültür bizi umrana taşımiyorsa zincirde kopukluk var demektir.

Kuduretten verdi balı Bahanesi oldu arı Şimdi dinle ahuzarı Arı inler bal içinde, der Pir Sultan Abdal. Balın bahanesi arı ise arı bal içinde inler ise bal ahuzarıyla şahın elmasındaki manaya varis olmak, içimizdeki sonsuzlukla sonsuzluktaki içimizin aşikârımızdaki sırrı, sırrımızdaki aşikârı görerek sürüklenmemek ve sürüleştirmemek için mağaradaki simülasyondan dışarı başımızı çıkarmak vakti ne zamandır? *Noksandan münezzeh Tanrı, bir elmalık meydana getirmede, onları ağaçlara, yapraklara benzeyen harfler içinde gizlemede*, derken Mevlana kelâm içindeki kemali görmek için söz içre meknuz özü anlatır. Soğan yiyip elma yedim sanmak mevcut tuluatın, içine düşülen halin bir trajik tasviri gibidir. İşte tam bu sürüklenme ve sürüleştirme hengâmında Yeni Zelanda'da vurulduk. Müslüman yüreğimiz kanadı, insan vicdanımız parçalandı.

Yeni Zelanda'da Aşikâr Olan Şeytanın Talim Ettiği Yol

Oryantalist imge ve İslamofobik kafayla tarihin kurgulaştırılması ve ideolojiye dönüştürülmesinin son faciası Yeni Zelanda'da yaşandı. Ötekileştirilerek kendisine yabancılaştırılmak istenen Müslüman yahut terörist hedefi ile çalışan zihniyetin bahçesinden bir Frenkeştayn elindeki silah ile mabede, Müslümanlara saldırdı ve pek çok hayat kaybedildi. Kendisine ezber ettirilen tarihi manzumeyi manyakça bir maksada alet eden cani kurgulanan mesajı canlı yayında vererek tarihe kan düşürdü. Kim kime saldırdı?

Öncelikle bu adam kendi uygarlık değer ve ilkelerine ihanet etti: İnsan Hakları açısından baktığımızda Yeni Zelanda kasabı *"Yaşamak, hürriyet ve kişi emniyeti her ferdin hakkıdır."*, şeklindeki İnsan Hakları Beyannamesi madde 3'ü kurşunladı. İnsanların yaşama hakkı bir mutaassıp kafa tarafından tarihi imgeler suiistimal edilerek yok edildi. Tabi bu sırada Madde 5 yani *Hiç kimse işkenceye, zalimane, gayriinsani, haysiyet kırıcı cezalara veya muamelelere tabi tutulamaz* ilkesi de çiğnendi. Bir tarih frenkeştaynı şarjörünü insan haklarına boşalttı. Vaka bir ibadethane'de Cuma Namazı sırasında gerçekleştiği için, *Her şahsın, fikir, vicdan ve din hürriyetine hakkı vardır; bu hak, din veya kanaat değiştirmek hürriyeti, dinini veya kanaatini tek başına veya topluca, açık olarak veya özel surette, öğretim, tatbikat, ibadet ve ayinlerle izhar etmek hürriyetini içerir* şeklinde düzenlenmiş 18. Maddede yer alınan hakkın kullanılmasına saldırılmış oldu. Burada gösterilmeye çalışıldığı üzere Yeni Zelanda olayı bir İslamofobik eylem olmanın ötesinden İnsan Hakları Evrensel ilkelerine karşı da düzenlenmiş bir saldırdır. Modern dünya hegemonik aklıyla medeniyetler çatışması bağlamında suiistimal ettiği din ve tarih kavramlarının neticesiyle bu olay vesilesi ile yüzleşmek durumunda kalmıştır. Bu bakımdan şahıs sadece İslam'a, doğuya ve onun tarihine değil Batının modern değerlerine de saldırmıştır.

Bu adam istisnai bir tip olmayıp bir sürecin ve kurgunun ürünüdür: Sputnik'e göre; 2011 yılında Norveç'te 77 kişiyi katletmiş olan ırkçı Anders Breivik'ten cami katliamına onay aldığını iddia eden Tarrant, portrelerden öğrenildiği kadarıyla Bruce Tüfek Kulübü'nün üyesi. TASAM sitesinde 2011'de yayınlanan Breivik vakasına dair yazımızda *"Olaya göz atıldığında ve olayın failinin sitesindeki görüntüler tetkik edildiğinde çok derin tarihi atıflar görülmektedir. Tapınak Şövalyeleri, Haçlı Seferleri, Osmanlı ve Türk algısındaki yaklaşım ve İslam'a dair bakış açısı, bunlara ek olarak Marksizme karşı alınan tutum hep tarihsel bir birikimin şahsın zihin dünyasına dair yansımalarıdır. Söylemler de ise Avrupa güncelindeki gelişmelerin popülist, demagog ve propagantist bir üslup dikkat çekmektedir. Şahıs ister bireysel olarak kendisini temsil etsin isterse de bir tüzel varlığın bireysel tezahürü olsun Avrupa kıtasında var olan bir akli temsil etmektedir.*

Bu akıl tarih ve güncelden beslenmektedir.”, tespitini yaparken bundan 8 sene sonra aynıyla tekerrür edeceğini elbette düşünemez ve temenni de etmezdik. Dolayısıyla bu olayı münferit bir hadise gibi görmekten ziyade potansiyelleri her yerde çıkma ihtimali bulunan bir şuur altının varlığını görmek ve tedbir düşünmek gereklidir. Breivik’in onayı ve Tarrant’ın iddiası saçma bile görülse insanlar gerçekten hayatlarını kaybettiler. Adamlar Müslümanlara karşı uyandırılmış birilerini, kendisi şeytan uykusunda olanların hezeyanları...

Rüzgâr eken fırtına biçmiş. Medeniyetler Çatışması teziyle kendi küresel hegemonyalarına yeni bir iman ve hayatiyet aşlamak isteyen zihniyet esasında din ve tarih kavramına esastan bir darbe indirmiş de oldu. Burada esas olan tehlike din kavramının savaş ve çatışma üretmekten başka bir şeye yaramadığı ve tarihin de buna şahit olduğu mesajının bir silaha yazılarak tarihi olay ve şahıslarla somutlaşarak beşeriyete propagandasının yapılmış olmasıdır. Burada İslam ve insanlık yanında asıl büyük darbelerden biri de din kavramına vaki olmuştur. Şeytanın talim ettiği yola minnet eden bir zihniyet için elbette bu olay bir zafer mahiyetindeydi.

Elbette zamanın ruhu da siber âlemde bu olaya şahitlik ederek sosyal medya milletinin insanlarına canlı yayınla bu katliam ulaştırıldı. CNN’de Irak’ın bombalanışını 90’ların başında canlı yayında izleyen bizler için zamanın ne kadar hızlı ve siber dünyanın nasıl ilerlediğini görmek bakımından da bu saldırı son derece manidardı. Geçmişte kiliselere yapılan saldırılarda Mısır nasıl sarsılmış, bu saldırılarda insani vicdanımızı nasıl lekelenmiş ve bahsettiğimiz tüm manalar açısından nasıl faciaydıysa, Yeni Zelanda saldırısı da korkunç yüzüyle hepimizi sarstı. Yeni Zelanda Başbakanının amasız, fakatsız, lakinsiz siz bize emanettiniz ve sizi koruyamadık şeklindeki açıklamaları ve olayı yönetim biçimi ise bu karanlığa yakılan bir mum ışığı oldu.

Dinleri teke indirmeye yahut uzlaştırmaya çalışan diyalogcu kafa nasıl sakatsa ve manasızsa din kavramını madun göstermek isteyen de aynı oranda berbattır. Küresel ısınma kadar tehlikeli diğer bir şey ise küresel vicdansızlaşma ve merhametsizleşme ve bunun bir düzen haline gelmesidir. Stefan Zweig’in *Merhamet* romanında dediği gibi *vicdan hatırladıkça hiç bir suç unutulmaz...* Bu vicdan tüm kurguları aşacak kadar ferasetli ve hayat kadar gerçektir. Kim vurduya giden insanlığımıza sahip çıkmak için hala çok sebebimiz ve sorumluyumuz var; bunun en başındaki ise kirletilmek istenen tarihimizdir. Bu meşum vaka Batının yüzüne döndürülen bir ayna ve kendisiyle yüzleşme vesilesi olmadıkça gol bizim kalede kalmaya devam edecektir.

Merhamet her yerde ve neye minnet ettiğimiz önemli...